

Criminaliteit en rechtsstaat

tekst 1

Oppositie in Kamer wil ontslag 'blunderende rechters'

De oppositiepartijen SP, PVV en Trots op Nederland eisen dat rechters die grove fouten maken sneller ontslag krijgen. Zij zeiden dat, nadat het gerechtshof in Arnhem de gewelddadige vrouwenhandelaar Saban B. een week verlof gaf en deze vervolgens vluchtte. B. kreeg verlof om zijn pasgeboren kind te bezoeken, maar keerde niet terug.

"We moeten voorkomen dat blunderende rechters blijven zitten. Als je niet functioneert, dan vlieg je eruit", zei Tweede Kamerlid Verdonk woensdag in een debat met minister van Justitie Ernst Hirsch Ballin (CDA).

De regeringspartijen CDA en PvdA wezen erop dat rechters al ontslagen kunnen worden, maar dat het parlement zich niet moet bemoeien met besluiten van individuele rechters. Volgens de partijen moet het aan de onafhankelijke rechtspraak zelf worden overgelaten of een rechter wel of niet kan aanblijven.

naar: www.elsevier.nl van 23 september 2009

Lees tekst 1.

- 1p 1 Waaronder zijn het CDA en de PvdA het volgens de tekst oneens met de SP, PVV en Trots op Nederland?
- A Er bestaat in Nederland een scheiding tussen de staatsmachten.
 - B Rechters zijn ook mensen en maken daarom wel eens fouten.
 - C Regeringspartijen zijn het nooit eens met oppositiepartijen.

tekst 2

'Politie richt zich te veel op minderheden'

De Nederlandse politie en opsporingsdiensten kijken bij de bestrijding van criminaliteit te veel naar etnische en religieuze stereotypen. Dat gebeurt vooral bij beslissingen over wie moet worden aangehouden of gefouilleerd, aldus het Open Society Justice Initiative, een internationale mensenrechtenorganisatie. Het waarschuwingssysteem dat mogelijke terroristen moet identificeren, is ook te veel gericht op 'een brede groep moslims die zich keurig aan de wet houdt'.

naar: Trouw van 27 mei 2009

- 1p 2 Lees tekst 2.
- Welke term past het beste bij de kritiek van het Open Society Justice Initiative op de Nederlandse politie en opsporingsdiensten?
- A eigenrichting
 - B klassenjustitie
 - C lik-op-stukbeleid

tekst 3

Criminaliteit en banken

Het is al eeuwenlang een gegeven: daar waar zich geld bevindt, liggen criminelen op de loer. Menige bank werd in het verleden dan ook overvallen. Maar de beveiliging werd opgevoerd en de Nederlandse banken werden onneembare vestingen. De crimineel ging zich richten op de klant van de bank. Overschrijvingskaarten werden met lijmstokjes uit de brievenbus gehengeld. Na het aanpassen van bedrag en rekeningnummer stroomde het geld bij de dieven binnen. Brievenbussen met zwanenhalzen verschenen. Weer was het de crimineel moeilijker gemaakt.

“En toen kwam het elektronisch betalingsverkeer op gang”, zei Gijs Boudewijn, hoofd betalingsverkeer en criminaliteitsbeheersing bij de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB). “Nu hebben we te maken met skimming. Criminelen kopiëren en misbruiken de gegevens van betaalpassen om geld op te nemen uit de geldautomaten.”

naar: Secondant van oktober 2009

- 2p 3 Criminaliteit heeft materiële en immateriële gevolgen. Materiële gevolgen van criminaliteit voor banken zijn bijvoorbeeld dat er bij inbraak of een overval geld gestolen wordt, of dat er zaken kapot gaan die gerepareerd moeten worden.
- Noem een **ander** materieel gevolg van criminaliteit voor banken dat in tekst 3 naar voren komt.
 - Waarom is dat een materieel gevolg?

tabel 1

Verkeersovertredingen regio Haaglanden

jaar	snelheid	parkeren/ stilstaan	roodlicht	overig	totaal
1995	67.076	70.083	59.906	34.232	231.297
1996	260.330	174.910	132.877	109.827	677.944
1997	135.473	72.128	52.345	48.341	308.287
1998	145.352	71.956	49.376	55.130	321.814
1999	154.101	75.483	60.756	42.381	332.721
2000	133.301	71.020	40.625	40.314	285.260
2001	245.511	73.212	43.286	43.204	405.213
2002	268.519	80.396	42.447	48.678	440.040
2003	379.676	90.521	48.865	66.472	585.534
2004	506.132	91.030	47.512	111.872	756.546
2005	380.203	83.597	39.790	126.858	630.448
2006	420.274	60.944	30.016	110.956	622.190
2007	347.482	59.101	28.640	113.057	548.280
2008	275.786	44.564	23.123	90.999	434.472
totaal	3.719.216	1.118.945	699.564	1.042.321	6.580.046

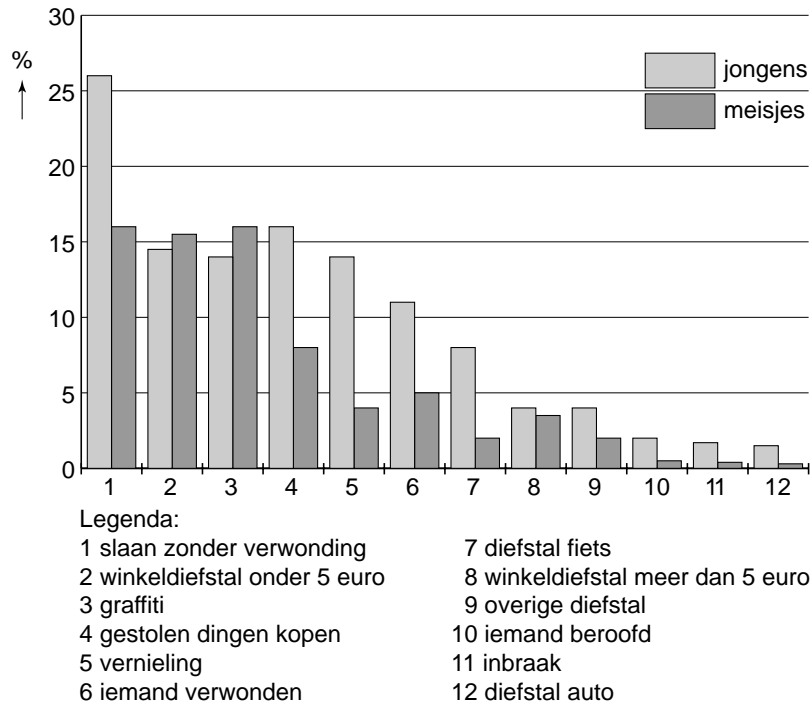
bron: *www.politie.nl*

- 1p 4 Welke conclusie kun je trekken naar aanleiding van de gegevens uit tabel 1?
- A** Het aantal mensen dat gepakt is voor het rijden door rood licht, is sinds 2003 gedaald.
- B** Het aantal mensen dat zich aan de verkeersregels houdt, is sinds 2003 gedaald.
- C** In 2008 reden er 50% minder mensen door rood licht dan in 2006.

tabel 2

Crimineel gedrag onder jongeren:

percentage dat zegt een bepaalde wetsovertreding te hebben begaan in het voorgaande schooljaar.

bron: www.kennislink.nl van 18 mei 2007

- 2p **5** Tabel 2 is gemaakt op basis van een onderzoek onder 1500 leerlingen van verschillende vmbo-scholen in Zuid-Holland. In de tabel zie je dat er duidelijke verschillen zijn tussen de jongens en meisjes en dat de meisjes zich bijvoorbeeld minder schuldig maken aan geweldscriminaliteit dan de jongens.
- Leg het begrip socialisatie uit.
 - Geef nu met behulp van dit begrip een verklaring voor de verschillen in geweldscriminaliteit tussen jongens en meisjes.

tekst 4

Nijmegen verbiedt festival CityDance

NIJMEGEN - Het gratis dancefeest CityDance dat komende zaterdag op de Goffertweide zou worden gehouden is van de baan.

... van de gemeente Nijmegen heeft uit vrees voor verstoring van de openbare orde geweigerd de vergunning voor het dancefeest te verstrekken.

naar: De Gelderlander van 22 september 2009

- 1p 6 Wie of wat moet er worden ingevuld op de puntjes in tekst 4?
- A De burgemeester
 - B De gemeenteraad
 - C De officier van justitie
 - D De politie

tekst 5

Antilliaanse crimineel gaat langer door

Marokkaanse criminelen pieken op lagere leeftijd dan gemiddeld, Antilliaanse criminelen juist op hogere leeftijd.

Antilliaanse criminelen blijven tot op hogere leeftijd dan gemiddeld doorgaan met misdadig gedrag, zo blijkt uit de cijfers. Roel Jennissen, onderzoeker bij het ministerie van Justitie, zoekt de verklaring onder andere in de Antilliaanse 'cultuur' waarin het vaker voorkomt dat alleenstaande moeders de kinderen van meerdere vaders opvoeden. Antilliaanse mannen missen daardoor de invloed van een eigen gezin. Voor een huisvader met kinderen is een gevangenisstraf afschrikwekkender dan voor een alleenstaande, zo is de theorie. Veranderen van die cultuur is niet mogelijk, denkt Jennissen. Het is daarom beter om oudere Antilliaanse mannen te helpen aan andere contacten, bijvoorbeeld door een baan.

naar: www.binnenlandsbestuur.nl van 28 december 2009

- 1p 7 Er zijn verschillende algemene maatschappelijke verklaringen voor crimineel gedrag.
- Welke maatschappelijke verklaring voor crimineel gedrag past het beste bij de verklaring die in tekst 5 gegeven wordt voor het langer dan gemiddeld doorgaan met criminaliteit door Antilliaanse mannen?
- A Als mensen eenmaal het etiket 'crimineel' hebben, gaan ze zich hiernaar gedragen.
 - B De samenleving wordt steeds anoniemer.
 - C Door slechte levensomstandigheden gaan mensen zich sneller crimineel gedragen.
 - D Gebrek aan maatschappelijke bindingen bevordert crimineel gedrag.

tekst 6

‘Camera in woning schendt privacy insluiper’

EMMEN - De politie Drenthe heeft videobeelden van een insluiper op internet gezet. Daarmee wordt de privacy van de insluiper geschonden, meent de Bond van Wetsovertreders. De bond diende vrijdag een klacht over het voorval in bij de Nationale Ombudsman.

De beelden laten zien hoe de verdachte de woonkamer doorzoekt van een 88-jarige vrouw uit Emmen. De camera's zijn opgehangen door de familie van de vrouw, omdat het niet de eerste keer was dat de man binnensloep. De familie droeg de beelden over aan de politie.

Volgens de bond mogen verdachten in winkels worden gefilmd. “Maar in woonhuizen gaat dat te ver”, aldus een woordvoerder. “De stap naar de Ombudsman is een soort proefproces om erachter te komen hoe ver mensen kunnen gaan.”

Voor het openbaar maken van een dergelijke video is toestemming nodig van de officier van justitie. Dat is in dit geval ook gebeurd.

naar: www.metronieuws.nl van 24 oktober 2009

- 1p **8** Tekst 6 laat zien dat twee centrale uitgangspunten van de rechtsstaat met elkaar kunnen botsen. Eén van deze twee centrale uitgangspunten van de rechtsstaat is rechtsbescherming: de overheid moet de rechten van de burgers beschermen.
→ Wat is het andere uitgangspunt van de rechtsstaat waarmee het uitgangspunt van rechtsbescherming in conflict kan zijn?
- 1p **9** Vindt de Bond van Wetsovertreders dat het uitgangspunt van rechtsbescherming in dit geval voldoende is nageleefd?
Geef een verklaring voor je antwoord.

tekst 7

Uitspraak in zaken overtredingen Culemborg

ARNHEM - ... heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaken van vijf personen die verdacht werden van overtredingen in de wijk Terweijde in Culemborg in januari 2010. Op dat moment was in deze wijk een noodverordening van kracht. Een 17-jarige jongen is veroordeeld tot een geldboete van € 200 voor het overtreden van de noodverordening, omdat hij niet direct wegging toen de politie hem daartoe een aanwijzing gaf en omdat hij zijn identiteitsbewijs niet overhandigde.

Een 23-jarige man is veroordeeld tot een geldboete van € 150,- voor het in strijd met de noodverordening in de auto bij zich hebben van een schroevendraaier, stanleymessen en een wandelstok. Verdachte is vrijgesproken van het bij zich hebben van een honkbalknuppel.

naar: www.rechtspraak.nl van 14 april 2010

- 1p 10 Welke rechterlijke instantie of rechter moet op de puntjes in tekst 7 worden ingevuld?
- A Het gerechtshof
 - B De Hoge Raad
 - C De kantonrechter
 - D De kinderrechter
- 2p 11 De volgende overheidsorganen zijn betrokken bij het voorkómen en bestrijden van criminaliteit:
- 1 het parlement
 - 2 de regering
 - 3 het Openbaar Ministerie
 - 4 de politie
 - 5 de rechterlijke macht
- Geef voor elk van deze organen aan met welke taak zij zich bezig houden wat betreft het voorkómen en bestrijden van criminaliteit.
- Je kunt kiezen uit de volgende taken:
- A belast met opsporing van strafbaar gedrag
 - B belast met rechtspraak
 - C belast met het wettelijk vaststellen wat strafbaar is

Doe het zo: neem onderstaande nummers over en vul het antwoord aan met A, B of C.

- 1 ...
- 2 ...
- 3 ...
- 4 ...
- 5 ...

tekst 8

Witteboordencriminaliteit

Boeiend, dat stuk op de voorpagina waarin een voormalig fraude-officier erkende dat tot halverwege de jaren negentig plegers van witteboordencriminaliteit (bijna) nooit hard werden aangepakt. "Mooi citaat van deze fraude-officier: "Het was bijna onmogelijk om ons soort mensen achter de tralies te krijgen."

naar: een ingezonden brief in Noordhollands Dagblad van 6 april 2009

- 1p **12** In tekst 8 wordt gesproken van 'ons soort mensen'. Welke groep mensen wordt hier bedoeld?
- A allochtone Nederlanders
 - B mensen met een lage maatschappelijke positie.
 - C personen uit de middenmilieus en hogere milieus
 - D rechters en advocaten

tekst 9

Geen dubbele straf voor geweld tegen politie

AMSTERDAM - Een Amsterdamse fietsenmaker heeft beledigende uitspraken gedaan tegen twee agenten die hem in oktober 2007 wilden aanhouden. Hij zou hen hebben gestompt en een kopstoot hebben gegeven. In februari dit jaar probeerde hij opnieuw een agent een kopstoot te geven. Dat was toen hij werd aangehouden voor het molesteren van een ontevreden klant.

De officier van justitie eist een dubbele straf tegen de fietsenmaker, omdat hij zich ook tegen agenten heeft gekeerd. Ze eist een taakstraf van 80 uur. De fietsenmaker ontkent. Zijn advocaat zegt dat hij geen bedreigingen tegen de agenten heeft geuit.

De politierechter vindt een dubbele straf niet gepast. "Omgaan met soms angstaanjagend gedrag hoort bij de functie van politieagent." Ze noemt het bedreigen van politieagenten wel ernstig, omdat het hun gezag aantast. De fietsenmaker krijgt een taakstraf van zestig uur. Ook moet hij nog duizend euro boete betalen voor een eerder delict.

naar: www.nrc.nl van 27 mei 2009

- 1p **13** Straffen worden altijd opgelegd met een doel. Op welk doel van straffen ligt de nadruk bij de taakstraf van zestig uur die de rechter in tekst 9 heeft opgelegd?
- A afschrikking
 - B genoegdoening aan het slachtoffer
 - C resocialisatie
 - D voorkomen van eigenrichting

- 1p 14 Er zijn verschillende verklaringen voor crimineel gedrag. Met welk van de onderstaande verklaringen kan het uiten van bedreigingen en geweld tegen politie zoals in tekst 9 het beste worden verklaard?
- A anonieme samenleving
 - B geringe pakkans
 - C slechte levensomstandigheden
 - D veranderend besef van normen en waarden

tekst 10

Rechter veroordeelt relschoppers strandfeest

ROTTERDAM - De rechtbank in Rotterdam heeft dinsdag celstraffen tot tien maanden opgelegd tegen relschoppers die het strandfeest in Hoek van Holland eind augustus ernstig verstoorden. De relschoppers krijgen geen locatieverbod opgelegd, zoals het Openbaar Ministerie (OM) twee weken geleden had geëist. De 24-jarige S. moet tien maanden de cel in, waarvan vier voorwaardelijk. Daarnaast kreeg S. twee jaar proeftijd opgelegd. De 22-jarige P. kreeg zes maanden celstraf opgelegd, waarvan twee maanden voorwaardelijk. Daarmee is P. dinsdag al op vrije voeten. Hij moet op last van de rechter een agressieregulatietraining volgen.

naar: TC Tubantia van 2 februari 2010

Lees tekst 10.

- 1p 15 De rechtbank in Rotterdam heeft straffen opgelegd aan relschoppers die een strandfeest in Hoek van Holland ernstig hebben verstoord. Hieronder volgt een aantal uitspraken over de straffen die deze jongeren hebben gekregen:
- 1 Als een van de jongeren het niet eens is met het vonnis van de rechter, kan hij in hoger beroep gaan bij de Hoge Raad.
 - 2 De 22-jarige Joost P. is op vrije voeten gesteld, omdat hij na vier maanden zijn straf heeft uitgezeten.
 - 3 De 24-jarige Daniël S. is veroordeeld tot 10 maanden cel, maar wanneer hij zich goed gedraagt, kan hij na 6 maanden vrij komen.
 - 4 Het opleggen van een locatieverbod is een maatregel.
- Welk van de bovenstaande uitspraken is juist?
Kies één nummer uit bovenstaand rijtje.

tekst 11

Klink verheugd over rook-arrest

DEN HAAG - Minister Ab Klink van Volksgezondheid is 'verheugd' over het arrest van de Hoge Raad dat het rookverbod in de horeca, dat op 1 juli 2008 is ingevoerd, op dit moment weer gaat gelden voor kleine zaken zonder personeel. De Hoge Raad oordeelde dinsdag dat er, in tegenstelling tot de vonnissen van de gerechtshoven in Leeuwarden en Den Bosch, wel degelijk ruimte in de wet is voor een rookverbod voor kleine cafés.

Minister Klink gaat ervan uit dat de horeca haar verantwoordelijkheid neemt en de uitspraak van de hoogste rechter over het rookverbod naleeft, aldus een woordvoerder.

De Hoge Raad wil dat het roken in de eenmanszaken De Kachel in Groningen en café Victoria in Breda, opnieuw wordt bekeken. Nu door het gerechtshof in Arnhem.

naar: www.ad.nl van 23 februari 2010

- 1p 16 Is er in tekst 11 sprake van jurisprudentie?
- A Ja, want de Hoge Raad heeft in deze zaak een wet geïnterpreteerd en toegepast.
 - B Ja, want de Hoge Raad heeft met deze uitspraak de wettekst aangepast.
 - C Nee, want de Hoge Raad is niet de laatste rechterlijke instantie die zich hierover uitspreekt.
 - D Nee, want deze uitspraak van de Hoge Raad heeft niet het karakter van wetgeving.
- 1p 17 Sommige kranten berichten vaak en veel over criminaliteit. Welk belang hebben deze kranten bij het plaatsen van berichten over criminaliteit?
- A Berichtgeving over criminaliteit is goed voor de oplagecijfers.
 - B Door veel te berichten over criminaliteit is de kans groter dat criminelen gepakt worden.
 - C Zij willen door hier veel aandacht aan te besteden criminaliteit op de politieke agenda zetten.
 - D Zij willen het publiek zo objectief voorlichten over criminaliteit.

tekst 12

REQUISITOIR

In de strafzaak tegen:
Verdachte A. van V.
Geboortedatum 20 februari 1970
Parketnummer 06/580197/08

Mr. J.M. Fröberg
... **(1)** ...

naar: de website van een instantie van 20 april 2010

- 1p **18** Tekst 12 is het voorblad van een requisitoir.
Welke functie moet er op de puntjes bij (1) worden ingevuld?
- A** Advocaat
 - B** Officier van Justitie
 - C** Rechter
 - D** Reclasseringsambtenaar